

One Day Interdisciplinary

NATIONAL SEMINAR

on

**“TRENDS IN GEOGRAPHY, COMMERCE, IT
AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT”**

29th Feb. 2020.

Organized by

Department of Geography

Sahajeevan Shikshan Sanstha

ICS College, Khed (Dist. Ratnagiri)

MAHARASHTRA- 415 709

(NAAC Re-Accredited with B++ 2.83 Grade)

&

The Bombay Geographical Association

C/O Dept. of Geography, University of Mumbai

Principal

Dr. G.B. Sarang

Convener

Dr. Anita Awati

Editor

Dr. Chandrashekhar Salunkhe

Chief Editor

Mr. Pramod P.Tandale

Sr.No.	Name of Author	Title of Paper	Page No.
1.	Dr. Prakash Dongare, Suresh Shetkar Dept. of Geography, NK College Malad Mumbai	History Of Forest Management In India With Special Reference To Konkan Region Of Maharashtra	1
2.	Dr Baishakhi Dutta, Associate Professor R. J. College of Arts, Science & Commerce Ghatkopar (W) Mumbai	Water Scarcity In Mumbai: Need For An Efficient Solution	7
3.	Dr. Anita Awati, Associate Professor ICS, College, Khed (Ratnagiri)	Potential of New Tourism Types in Konkan- A Geographical Study	12
4.	Vilonia Durai Dr. B. B. Sonule Dept. of Geography Univ. of Mumbai	Morphometric And Land Use Land Cover Analysis For Prioritization Of Watershed In Kalu River Basin.	18
5.	Mrs. Deuskar Sanjyot Pritam, S.P. Dnyanasadhana College, Thane Dr. Savitsmita Chawan,	Potentials for Tourism development in Konkan	30
6.	Dr. Madhura Vardam Head, Dept. of Geography DBJ College, Chiplun Dist. Ratnagiri	Role of Weekly Market in Sustainable Development of Rural Area: A Case Study of Kherdi Weekly Market	38
7.	Ramesh H. Gavit, Dr. B. B. Sonule Dept. of Geography ,Univ. of Mumbai	Circle Wise Spatial Distribution of Population in Surgana Tehsil in Nashik District of Maharashtra	45
8.	Dr. Shaikh A.G., Patangrao Arts & Commerce College, Pen Dist. Raigad	Sustaining Agriculture In The Era Of Climate Change In India	51
9.	Ithape Vijay, Assistant Professor, Shree Chhatrapati Mahavidyalay Shrigonda Dist. Ahmednagar	Municipal Solid Waste Management in Emerging Mega Cities: A case study of Pune City	60
10.	Mr. D. D. Bombe, Dr. Vikramsinh S. Pawar, Mr. Suvomoy Pramanik and Mr. Rajiv Das	Geographical Study of Hydro geomorphological Characteristics Of Jamwa Ramgarh Sub Catchment Area	65
11.	Mr. Rajendra M. Shingate, Patangrao Arts & Commerce College, Pen Dist. Raigad	A Comparative Study Of Rainfall In Drought Affected Districts In Maharashtra	74
12.	Miss. Kirti N. Ranjane, Miss. Yamini B. Mewada, Dr. Prakash Dongre	Landuse and Land Cover Changes in Mira-Bhayander Municipal Corporation and Its Impact on Environmental Quality	77
13.	Dr. Rupwate R.L Head Dept. of Geography, BNN College, Bhiwandi	Industrial impact on Urban and Rural area in Thane District	84
14.	Dr. Mansi Kamble, C.R.S.M.College Tetawali, Tal-Dapoli, Dist-Ratnagiri.	Emerging Trends of Eco Tourism - Agro Tourism	89
15.	Dhulgude Abhijeet, Research Scholar, Dr. Zodge S.B. Dept. of Geography, Shivaji University	Trends In Geography, Commerce, It And Sustainable Development	93
16.	Surekha Gavit Research Scholar	Women Empowerment - A Case Study of Women <i>Sarpanch</i> in Khed Tehsil, Dist Ratnagiri	98
17.	Dr. Murlidhar Wagh, Patangrao Arts & Commerce College, Pen Dist. Raigad	Meaning and Main Causes of Global Warming: A Review	101
18.	Sandhya Gore, Indrajit Kadam TBK College of Arts, Commerce & Science, Bharanr A/P Tal-Khed Dist-Ratnagiri	Agro Tourism A new trend in Tourism	104
19.	Prof. Prasad S. Bhanage, Director MSIBM, Khed, Ratnagiri	The Crux of Job Security in The Workers' Satisfaction Level	108
20.	Dr. L. Jagadeesan, Dr. P. Sumathi Assistant Professors, P.G. & Research Department of Commerce, Government Arts College, Dharmapuri, TamilNadu.	Green Marketing and Its Impact On Consumer Buying Behaviour	113

58.	Mr. Vinayak Pujari ¹ , Dr. Rajendra Patil ² , Mr. Ajay Jadhav ³	The Impact Of Social Media On Academic Performance Of Selected College Students	278
59.	Mrs. Sajeli Butala ¹ , Mr. Vinayak Pujari ² , Miss. Aafiya Parkar	Influence Of Gis In Tourism Management System	282
60.	Mr. Vinayak Pujari ¹ , Dr. Rajendra Patil ² , Mr. Rohan Palkar ³	A Study Of Data Storage Security Issues In Cloud Computing	285
61.	Mrs. Sajeli Butala ¹ , Mrs. Ashwini Salunkhe ² , Mr. Sanket More	A Review on Impact of Smartphone Usage	289
62.	Mrs. Sajeli Butala ¹ , Mrs. Vijaya Bhosale ² , Miss. Rasika Karekar ³	The Market Opportunities Of Big Data Technologies	292
63.	Mr. Sahilesh Sutar ¹ , Dr. Rajendra Patil ² , Mr. Sachin Bhosale ³	Artificial Intelligence Attacks And Its Security	296
64.	Mr. Vinayak Pujari ¹ , Dr. Rajendra Patil ² , Mr. Shailesh Sutar ³	A Review On Best Practices In Mobile Application Development	300
65.	Mr. Sachin S. Bhosale ¹ , Mr. Vinayak I. Pujari ² , Mr. Jatin Karjulkar ³	Artificial Intelligence To Improve Education Challenges	303
66.	Dr. Rajendra Patil ¹ , Mrs. Sajeli Butala ² , Mr. Omkar Kapadi ³	Emerging Trends in Internet of Things	307
67.	Mr. Omkar Kapadi ¹ , Mr. Vinayak Pujari ² , Mr. Sachin Bhosale ³	An Introduction To The Internet Of Things	315
68.	राहुल शांताराम पवार, डी.बी.जे. महाविद्यालय, चिपळूण	कास पठार- जैवविविधतेवर पर्यटनाच्या परिणामांचा भौगोलिक अभ्यास	319
69.	डॉ. विष्णु जायभाये, एल.जी.एम. महाविद्यालय, मंडणगड, जि. रत्नागिरी	जलसाक्षरता काळाची गरज	325
70.	डॉ.पुजा मोहिते, एस.पी. हेगशेट्टे महाविद्यालय, रत्नागिरी	पश्चिम घाट- जैवसंपत्तीचे धोके व संवर्धनाची गरज	329
71.	प्रा.श्री. शिरीष चंद्रकांत समेळ, वसंतराव नाईक कला व वाणिज्य आणि बॅरिस्टर ए.आर.अंतुले विज्ञान महाविद्यालय, म्हसळा	कृषी पर्यटन कोकणातील लोकसंख्येचे स्थलांतर रोखण्याचा नवा आधार	335
72.	डॉ. पराग वसंतराव पिंपळापुरे, दोशी वकील आर्ट्स कॉलेज अँड जी.सी. यु. बी. सायन्स अँड कॉमर्स कॉलेज, गौरीगाव-रायगड.	आजच्या युगात पर्यटन एक उदयोन्मुख उद्योग	340
73.	डॉ पी.डी. गाथाडे, लक्ष्मीबाई सिताराम हळबे महाविद्यालय, बोडामार्ग, जि. सिंधुदुर्ग	सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील खाणकाम व्यवसायातून होणाऱ्या आर्थिक उलाढालीचा अभ्यास	346
74.	प्रा.अनिल नि.शिंदे डॉ.सी.डी.देशमुख महाविद्यालय रोहा.ता.रोहा. जि.रायगड.	कृषी पर्यटनाचा भौगोलिक अभ्यास	351

कृषी पर्यटनाचा भौगोलिक अभ्यास

प्रा.अनिल नि.शिंदे

डॉ.सी.डी.देशमुख महाविद्यालय रोहा.
ता.रोहा. जि.रायगड.

गोषवारा :

कृषी पर्यटन सध्या मोठ्या प्रमाणात नावारूपस येत आहे. या व्यवसायामुळे शेतकरी शेतीतून मिळणाऱ्या पैशा पेक्षा या व्यवसायाच्या माध्यमातून मोठ्या प्रमाणात तो पैसा उभारू शकतो. त्यामुळेच कृषी पर्यटनाला वाव मिळावा या हेतून शासनाने विविध योजना आणि भविष्यातील या क्षेत्रातील वाढती मागणी याची दखल घेऊन आपल्या कडील प्रत्येक शेतकऱ्याने कृषी पर्यटनास सुरुवात करावी या उद्देशाने शासकीय स्तरावर मोठ्या प्रमाणात योजना राबवल्या जात आहे. खरंतर कृषी पर्यटन ही परदेशी संकल्पना आहे. ब्राझील, न्यूझिलंड, ऑस्ट्रेलिया या देशात ती खूप लोकप्रिय आहे. आपल्या देशातही आता ही संकल्पना मोठ्या नावारूपास येत आहे. मात्र योग्य नियोजन आणि दूरदृष्टीने या गोष्टीकडे पाहिले तर महाराष्ट्र हे कृषी पर्यटनात एक प्रमुख राज्य म्हणून उदयास येण्यास जास्त वेळ लागणार नाही. आजच्या या धकाधकीच्या जीवनात रोज वेगवेगळे प्रश्न, समस्या व वाढत जाणाऱ्या जबाबदाऱ्या, पैसा कमावताना येणारे वेगवेगळ्या प्रकारचे तणाव, भीती, इत्यादींना सतत सामोरे जावे लागते. सततची रहदारी, प्रदूषण, बदललेली जीवनशैली व त्यामुळे येणारे वेगवेगळे आजार, रोजचा झगमगाट व आयुष्यातील गरजा पूर्ण करताना होणारी दमछाक, या सर्वांमधून मुक्तता मिळण्यासाठी पुन्हा निर्विकारपणे निसर्गाजवळ जाऊन त्याच्याशी हितगुज करणे व नेहमीच्या कामांमधून थोड्या वेगळेपणातून शांतता मिळविण्यासाठी कृषी पर्यटन हा अतिशय उत्तम पर्याय आहे. यातून शेतकऱ्यांना जादा कमाई तर शहरी लोकांना निसर्ग सानिध्यात जाण्याची संधी मिळते.

प्रस्तावना :

“शेती, ग्रामीण जीवन आणि पर्यटन यांचा समन्वय म्हणजे कृषी पर्यटन होय”

कृषी पर्यटन म्हणजे शेतावरील फेरफटका, आपल्या संस्कृतीची ओळख, आनंद, शहरी जीवनशैलीचा उबग आलेल्या लोकांनी काही दिवस शेतकऱ्यांच्या शेतावर जाऊन राहणे व शेतकऱ्याने शहरी लोकांचा सशुल्क पाहुणचार, आदरातिथ्य करणे म्हणजे कृषी पर्यटन होय. कृषी पर्यटनातून ग्रामीण विकास आणि ग्रामीण विकासातून महाराष्ट्राचा विकास या ब्रीद वाक्याला साजेसे कृषी पर्यटन. शेती व्यवसाय जोड व्यवसायी साथ देऊन उत्पादनांत भर घालता येणारा प्रकल्प म्हणजे कृषी पर्यटन होय. कृषी पर्यटन या व्यवसायाची सुरुवात जगात ऑस्ट्रेलिया येथे सुमारे ६५ वर्षापूर्वी झाली. तर महाराष्ट्रात प्रथम बारामती येथे कृषीतज्ञ स्व.आप्पासाहेब पवार यांनी केली शेतीमधील नवीन्यापूर्ण प्रयोग, कृषी संशोधन पाहण्यासाठी येणाऱ्या लोकांना निशुल्क राहण्याची, भोजनाची सोय याच ठिकाणी